

**PROF OF NIET,
WE DELEN
DEZELFDE PASSIE!**

**Richtlijnen
wieleraccommodatie**
Wielercours en clubgebouw

Wielerraccommodatie

Een wielerraccommodatie bestaat uit twee onderdelen. Dit zijn:

- het wielercours;
- de kleed-/clubvoorziening.

Een wielerraccommodatie kan als volgt worden omschreven:

'Een wielerraccommodatie is een permanent van het overig verkeer afgesloten wielercours met de daarbij behorende faciliteiten als club- en kleedruimte, die te allen tijde beschikbaar is voor een wielervereniging voor het organiseren van trainingen, wedstrijden en andere wielersportactiviteiten.'

Het wielercours

Een wielercours is een afgesloten, permanent voor de (wielers)port, bestemd wegcours. Het is van belang dat het gaat om een 'permanent' parcours omdat hiermee een grote mate van veiligheid voor het wielrennen wordt bereikt, en daarnaast de beschikbaarheid wordt gegarandeerd. Naast de permanente parcoursen wordt door verenigingen namelijk op een aantal andersoortige 'circuits' getraind. Dit zijn doorgaans tijdelijk afgesloten (semi)openbare wegen (veelal een industrieterrein). Op dergelijke 'circuits' bestaan bij trainingen of het organiseren van wedstrijden regelmatig problemen met onder andere de veiligheid en beschikbaarheid. Daarnaast is een grote inzet van vrijwilligers noodzakelijk bij het afzetten van het parcours. Omdat de realisatie van een wielerraccommodatie met een permanent en volledig afgesloten parcours niet altijd realiseerbaar is, is het mogelijk dat een deel ervan de bestemming 'semi- openbaar' fietspad heeft. Dit fietspad dient op vaste tijdstippen, tijdens trainingen en wedstrijden, door middel van hekken en waarschuwborden van overige gebruikers te worden afgesloten.

De club-/kleedvoorzieningen

Het tweede onderdeel van een wielerraccommodatie wordt gevormd door de club-/kleedvoorziening. Naast de organisatorische aspecten bij wedstrijden (omkleden, douches, jurykamer) speelt een dergelijke accommodatie een belangrijke rol in het verenigingsleven, zowel voor juniorenactiviteiten als bijvoorbeeld start-/finishplaats van toertochten.

Richtlijnen voor wielerraccommodaties

Inleiding

Om een kader te kunnen bieden bij stichting van nieuwe en renovaties van bestaande wielerraccommodaties zijn door de K.N.W.U. in overleg met NOC*NSF een aantal richtlijnen geformuleerd, die hieronder in de vorm van een Programma van Wensen nader worden toegelicht. In het Programma van Wensen zijn zowel een aantal 'eisen' die de K.N.W.U. aan wielerraccommodaties stelt, gecombineerd met algemene eisen en uitgangspunten van NOC*NSF ten aanzien van de realisatie van sportaccommodaties, opgenomen, alsmede een aantal 'aanbevelingen'. In concrete situaties dient het Programma van Wensen te worden aangepast aan de specifieke wensen van de wielervereniging c.q. de specifieke situatie en locatie. Bepaalde combinatiemogelijkheden in een sportpark kunnen bijvoorbeeld consequenties hebben voor de exacte uitvoering van het parcours. Het vastleggen van deze wensen en aanpassingen resulteert uiteindelijk in een Programma van Eisen.

Programma van Wensen: wielerraccommodaties

Algemeen

Bij de aanleg van wielerraccommodaties hanteert de K.N.W.U. de volgende uitgangspunten:

- wielercourses dienen geschikt te zijn voor zowel trainings- als wedstrijdgebruik;
- wielercourses dienen zodanig te worden aangelegd dat een veilige beoefening van de wielersport gewaarborgd is;
- op de club-/kleedaccommodatie dienen, naast kleed- en wasgelegenheden, aanvullende gebruiksmogelijkheden, voor bijvoorbeeld het geven van cursussen, het uitvoeren van fietsreparaties, etc. aanwezig te zijn.

Afmetingen Parcours

De lengte van een verenigingsparcours is bij voorkeur circa 1.500 meter of langer. Het dient echter minimaal 1.200 meter te bedragen. Hierdoor kan nog net die variatie worden aangebracht, waardoor het parcours zowel trainings- als wielrentechisch voldoende mogelijkheden kan bieden. Voor specifieke jeugdparcoursen kan met een kortere lengte worden volstaan, waarbij als minimale lengte 600 meter aangehouden dient te worden. Het parcours dient minimaal 5 meter breed te zijn. De aankomst moet plaats kunnen vinden op een recht weggedeelte met een lengte van tenminste 200 meter en een uitrijdmogelijkheid van circa 50 meter. Dit weggedeelte dient minimaal 6 meter breed te zijn (uitwaaieren bij de sprint).

Vormgeving van het Parcours

Indien mogelijk dient het parcours zo te worden ontworpen dat het gelijktijdig rijden van zowel jeugd- als oudere categorieën mogelijk is. Voor de jeugd dient, in verband met de veiligheid, over het algemeen een (kortere) overzichtelijk parcours te worden gerealiseerd, terwijl voor de senioren een langer afwisselend parcours meer voor de hand liggend is. Door het parcours op te delen in lussen met een buiten- en binnenparcours kan dit mogelijk gerealiseerd worden. Het werken met hoogteverschillen in het parcours wordt aanbevolen. Hierbij dient de mogelijkheid aanwezig te zijn dat de jeugd een vlak parcours kan rijden. Gelijkvloerse kruisingen dienen te worden vermeden daar deze zeer gevaarlijk kunnen zijn. Er dienen voorzieningen te worden getroffen opdat een vrije aan- en afvoerweg voor ambulance auto's is gewaarborgd. Een routeaanduiding naar de accommodatie verdient aanbeveling. Het parcours dient één centrale toegang te hebben zodat op eenvoudige wijze controle en toezicht is uit te oefenen.

Constructie van het Parcours

Er dient te worden uitgegaan van een verhard wegdek, waarbij afwisselende soorten verhardingen (klinkers, asfalt, etc.) wielrentechisch zeer aantrekkelijk kunnen zijn. Hierbij zal echter rekening gehouden moeten worden met de wensen van de gebruikers, met eventuele mogelijkheden van medegebruik en met veiligheidsaspecten (gladheid bij regen etc.). Het is in verband met de veiligheid noodzakelijk bij verandering van wegdek dit haaks op de rijrichting zonder niveauverschil te laten verlopen. De wegconstructie kan volgens de algemene eisen voor de wegebouw worden gerealiseerd. De verharding kan onder normaal dakprofiel worden aangelegd. Indien asfalt wordt toegepast moet de toplaag een gesloten structuur hebben (bijv. fijn dicht asfaltbeton). Er dient in ieder geval nimmer met split te worden afgestrooid. Bij asfalt moet de onderlaag en de toplaag op dezelfde breedte worden aangebracht om een goede aansluiting op de berm te waarborgen. De stralen in de bochten dienen bij voorkeur niet kleiner

te zijn dan 15 meter. In uitzonderingsgevallen is 12,50 meter nog aanvaardbaar. In de bochten hoeft geen wegverbreding te worden toegepast en kunnen de gangbare verkantingen volgens de normen van Rijkswaterstaat worden toegepast. Hierbij dient als ontwerpsnelheid 35 à 40 kilometer per uur te worden gehanteerd. Bij gevaarlijke bochten kan het parcours eventueel stijgend worden gelegd teneinde de snelheid te doen afnemen. Bij de aanleg van een wedstrijd­circuit dient rekening te worden gehouden met de aanleg van mantelbuizen onder het wegdek; dit voor de doorvoer van kabels in verband met de diverse communicatiemogelijkheden. In de bermen (minimaal 1 meter) mogen geen obstakels voorkomen, zoals bijvoorbeeld beplanting, lichtmasten etc. De bermen dienen strak aan te sluiten op de wegverharding. In bepaalde gevallen verdient het aanbeveling de bermen breder te maken, bijvoorbeeld voor publiek, en daar waar het circuit langs sloten, kanalen e.d. voert.

Verlichting

Verlichting van het parcours kan de gebruiksmogelijkheden in de winter, het vroege voorjaar en het najaar aanzienlijk vergroten. Verlichting is echter niet noodzakelijk. Wanneer verlichting wordt aangelegd dient één verlichtingsbron per 20 à 25 meter aangehouden te worden. Dit om een grote gelijkmatigheid te realiseren. Voor de verlichting dienen bij voorkeur normale armaturen voor straatverlichting te worden toegepast. De verlichting mag niet fungeren als obstakel, en dient een minimale schaduwwerking te hebben.

Kleed/Clubgebouw

Een clubgebouw dient bij voorkeur ter hoogte van de finish te worden gesitueerd. Dit schept mogelijkheden voor het medegebruik van juryleden, bergruimten, kleedkamers en kantine. Binnen het kleed/clubgebouw dienen voor een vereniging met circa 125 leden minstens de volgende ruimten aanwezig te zijn:

- Ontmoetingsruimte (80 m² tot 120 m²). Voor het verkrijgen en behouden van een goed verenigingsleven en sportcontact is een ontmoetingsruimte van groot belang. Gedacht wordt aan een eenvoudige ruimte met tafels en stoelen, met mogelijkheden tot uitgifte van dranken en etenswaar en met toiletten voor bezoekers. Bij voorkeur dient deze ruimte in de onmiddellijke omgeving van en of in relatie met de kleedruimten te worden ontworpen. Het verdient aanbeveling de ontmoetingsruimte zodanig te situeren dat er zicht is op de aankomstlijn.
- Kleed-/wasruimten. Ten behoeve van de deelnemers aan trainingen en wedstrijden dienen kleed-/wasruimten aanwezig te zijn. Bij het ontwerp dient rekening gehouden te worden met zowel mannelijke als vrouwelijke deelnemers. De kleedkamers dienen te

- worden uitgevoerd met zitbanken langs de wanden en kledinghaken. Het oppervlak is afhankelijk van het aantal gebruikers (echter minimaal circa 20 m²). Zij dienen minimaal te zijn voorzien van een drinkfontein en een toilet. De afwerking dient zodanig te zijn dat eenvoudige reiniging mogelijk is, en hygiëne kan worden gewaarborgd. De doucheruimten dienen voorzien te zijn van warm- en koudstromend water en minimaal vier douche- armaturen. Zij hebben een oppervlakte van 1,25 m² per douchearmatuur, waarbij de voorkeur uitgaat naar een totale oppervlakte van 10 m² per kleedkamer. De afwerking van de wasruimten zijn conform de kleedruimten met uitzondering van anti-slijptegels op de vloer. Indien de accommodatie voor meer dan club- en interclubactiviteiten dienst moet doen (districtstrainingscentrum, nationale wedstrijden) zullen bovengenoemde ruimten in oppervlak en inrichting aangepast dienen te worden.
- Toiletvoorzieningen (10 m²). De toiletvoorziening dient minimaal te bestaan uit een damestoilet, een herentoilet met extra urinoir, en een mindervalidentoilet. Eventueel kan het mindervalidentoilet in combinatie met het damestoilet worden uitgevoerd. Bij voorkeur dient deze met het voorportaal direct aan te sluiten op de verenigings-/ontmoetingsruimte.
 - Materiaalberging (15 m² tot 20 m²). De diverse verenigingsmaterialen zoals: afzethekken, vlaggen, gereedschappen, reserve-onderdelen, etc. vergen een ruimte van circa 15 tot 20 m². In de materiaalberging dienen de volgende voorzieningen aanwezig te zijn: randgeaard stopcontact, compressor (bandenpomp), fietsschoonmaakvoorziening.

Aanbevolen wordt om daarnaast de volgende ruimten te realiseren:

- Wedstrijdleiding/Bestuurskamer (10 m²). Indien het gebouw in de onmiddellijke omgeving van de eindstreep is gesitueerd kan hierin een ruimte voor de wedstrijdleiding worden opgenomen (afmeting ca. 2 x 5 meter). Een goed visueel contact met de eindstreep is van groot belang. Daarom dienen dusdanige maatregelen te worden getroffen dat tenminste 20 meter voor en 20 meter na de eindstreep het uitzicht voor de wedstrijdleiding niet kan worden gehinderd. In deze ruimte kan bijvoorbeeld de nodige apparatuur worden opgenomen:
 - geluidsapparatuur;
 - bediening rondebord;
 - luidklinkende bel;
 - schrijftafel en stoelen;
 - aansluiting elektrische apparatuur.

Deze kamer kan tevens dienst doen als bestuurskamer.

- EHBO-/massagekamer (15 m²). Voor het verzorgen van kleine blessures dient een ruimte aanwezig te zijn, waar ook direct eerste hulp kan worden toegepast. Aangezien in de wielersport vrij frequent sportmassage wordt toegepast kan deze ruimte als een gecombineerde EHBO-/massageruimte worden uitgevoerd. Deze ruimte dient een oppervlakte van minimaal 15 m² te hebben. Bij de inrichting dient rekening te worden gehouden met een handenwasgelegenheid met warm en koud water, en dient een vaste of opklapbare massagetafel te worden opgenomen die tevens dient kan doen als behandeltafel. Een opslagruimte voor EHBO-/massagematerialen alsmede een brancard behoren tot de uitrusting. Verder is een randgeaard stopcontact nodig.

Binnen de clubaccommodatie dienen minstens de volgende voorzieningen aanwezig te zijn:

- verwarming (technische ruimte);
- (gas), elektra, water (technische ruimte);
- telefoon;
- EHBO-trommel, brancard.

De gehele accommodatie zal dienen te voldoen aan de plaatselijk geldende bouwverordeningen.

Parkeren

Er dienen mogelijkheden voor het parkeren van ten minste 100 auto's in de directe nabijheid van de wieleraaccommodatie aanwezig te zijn. Minimaal één parkeerplaats dient, middels verkeerbord 54c, te worden gereserveerd voor mindervaliden. Deze parkeerplaats heeft een afmeting van minimaal 3,50 x 5,00 meter en dient zo dicht mogelijk bij de entree te zijn gesitueerd. Daarnaast dienen er voor bezoekers voorzieningen te zijn voor het plaatsen van ten minste 100 fietsen voor bezoekers.

Afzetting

Bij voorkeur is de totale wieleraaccommodatie voorzien van een afzetting. Dit kan in de vorm van een hekwerk, maar ook natuurlijke afzettingen (struiken, sloten) volstaan. Hierdoor wordt, doordat zich tijdens trainingen en wedstrijden niet onverwachts anderen zich op het parcours kunnen begeven, de toegankelijkheid voor onbevoegden verkleind en de veiligheid op het parcours vergroot. Het is niet noodzakelijk het gehele circuit te voorzien van een windkerende beplanting. Rijden onder winderige omstandigheden dient namelijk mogelijk te zijn.